

הנחיה מספר 16.15 – חסינות שיפוטית מפני תביעות בנזיקין	הנחיות פרקליט המדינה
ד' תמוז תשע"ט, 07 יולי 2019	

16.15 חסינות שיפוטית מפני תביעות בנזיקין

הנחיה זו נוגעת להיבטים שונים הכרוכים בטיפול בתביעות נזיקין נגד נושא משרה שיפוטית או נגד אדם המבצע פעולות שיפוט (להלן יחד גם: "ממלא תפקיד שיפוטי"), בגין מעשה ("מעשה" – לרבות מחדל) שבוצע במילוי תפקידו השיפוטי, וזאת בין שהתביעה מופנית כלפי ממלא התפקיד השיפוטי לבדו, כלפי המדינה, או כלפי שניהם.

מטרת ההנחיה היא להבטיח ייצוג ראוי בעניינים אלו, תוך שמירה על המעמד המיוחד של ממלא התפקיד השיפוטי ושל הרשות השופטת ואי תלותם.

ההנחיה חלה על תביעת נזיקין בגין מעשה של ממלא תפקיד שיפוטי במילוי תפקידו השיפוטי המוגשת נגד המדינה או אך נגד ממלא התפקיד השיפוטי, בכלל זה אם ממלא התפקיד השיפוטי פרש כבר מתפקידו או עבר לתפקיד אחר, וזאת כל עוד התביעה נוגעת למעשה שנעשה בעת מילוי תפקידו השיפוטי.

א. המסגרת הנורמטיבית והנחיות כלליות

1. סעיף 8 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] (להלן: "פקודת הנזיקין"), קובע חסינות לכל ממלא תפקיד שיפוטי, בגין עוולה שבוצעה במילוי תפקידו השיפוטי (להלן: "חסינות שיפוטית"), כדלקמן:

"אדם שהוא גופו בית משפט או בית דין או אחד מחבריהם, או שהוא ממלא כדין חובותיו של אדם כאמור, וכל אדם אחר המבצע פעולות שיפוט, לרבות בורר - לא תוגש נגדו תובענה על עוולה שעשה במילוי תפקידו השיפוטי".

2. שאלת טיבה של החסינות השיפוטית, היקפה והשפעתה על אחריות המדינה, אשר היתה שנויה במחלוקת במשך שנים רבות בפסיקת הערכאות הדיוניות, הוכרעה בהלכת **עלי אדם**.¹

השיקולים ביסוד החסינות השיפוטית

3. ביסוד מוסד החסינות השיפוטית שיקולים כבדי משקל שעיקריהם - הבטחת העצמאות ואי התלות של השופטים; החשש מפני חדירת שיקולים זרים למערכת השפיטה; מניעת שיבוש המבנה ההיררכי של מערכת המשפט (אשר מצדיק כי שופט של ערכאה נמוכה לא

¹ רע"א 3359/18 מדינת ישראל נ' עלי אדם (פורסם בנבו, 2.9.2018).

ידון בטענה כלפי שופט של ערכאה גבוהה); האינטרס הציבורי בעקרון סופיות הדיון; מניעת שיבוש פעילותה של מערכת השפיטה והחשש מפני הצפה של תביעות סרק.²

4. שמירת העצמאות השיפוטית ותפקודה התקין של מערכת השפיטה, ומניעת חדירת השפעות זרות ושיקולים זרים להליך השיפוטי כתוצאה מחשיפת נושא משרה שיפוטית, במישרין או בעקיפין, לתביעת נזיקין, מהווים מרכיב של עקרון אי תלותו של ממלא תפקיד שיפוטי, כקבוע בסעיף 2 לחוק יסוד: השפיטה - "בענייני שפיטה אין מרות על מי שבדו סמכות שפיטה, זולת מרותו של הדין".³

5. לאור האמור - "קיים אפוא אינטרס ציבורי חיוני, שקשה להפריז בחשיבותו, ליצירת התנאים שיאפשרו לשופטים ושאר נושאי משרה שיפוטית לדון ולהכריע בסכסוכים לפי מיטב שפיטתם וללא חשש לחשיפה לתביעות מצד בעלי דין שההחלטה השיפוטית אינה מיטיבה איתם".⁴

6. תקיפת החלטות שיפוטיות נעשית בדרכים שונות, לרבות באמצעות ביקורת שיפוטית על ידי ערכאת הערעור,⁵ ולא באמצעות הגשת תביעה נזיקית נגד ממלא התפקיד השיפוטי.

טיבה של החסינות השיפוטית – חסינות מהותית

7. לאור השיקולים המנויים לעיל, נקבע כי החסינות השיפוטית הקבועה בסעיף 8 לפקודת הנזיקין היא חסינות מהותית, היינו היא שוללת את האחריות עצמה,⁶ או במלים אחרות: מדובר בסייג לאחריות. זאת להבדיל מחסינות דיונית השוללת את האפשרות להגיש תביעה, למרות שהחבות עצמה קיימת (דוגמת חסינות עובדי ציבור בנזיקין הקבועה בסעיף 7א לפקודת הנזיקין). לפיכך, וכפי שנקבע, דין התביעה האישית נגד ממלא התפקיד השיפוטי להידחות על הסף.⁷

8. פועל יוצא של סיווג החסינות השיפוטית כחסינות מהותית, הוא כי לא ניתן לתבוע גם את המדינה באחריות שילוחית בגין עוולה שבוצעה על ידי ממלא תפקיד שיפוטי במילוי תפקידו השיפוטי, ואף לא באחריות ישירה, שהרי כלל לא קמה אחריות.⁸ מתן אפשרות לתבוע את המדינה בגין מעשה של ממלא תפקיד שיפוטי במילוי תפקידו השיפוטי, מהווה למעשה עקיפה של החסינות השיפוטית, ואינו מתיישב עם תכליות החסינות.⁹

² שם, פסקאות 16-17 לפסק דינו של השופט מזוז ופסקה 1 לפסק דינו של השופט עמית.

³ שם, פסקה 17 לפסק דינו של השופט מזוז.

⁴ שם.

⁵ לעתים בדרך של עתירה לבג"ץ, ובמקרים אחרים במסגרת בקשה לפסלות שופט או פניה לנציב תלונות הציבור על שופטים, לפי העניין, ראו שם בפסקה 3 לפסק דינו של השופט עמית.

⁶ שם, בפסקה 18 לפסק דינו של השופט מזוז.

⁷ שם, בפסקה 8 לפסק דינו של השופט מזוז.

⁸ שם, בפסקה 18 לפסק דינו של השופט מזוז.

⁹ שם, בפסקה 19 לפסק דינו של השופט מזוז.

כך, גם אם מדובר ב"רשלנות רבתי" או "רשלנות בוטה מאוד" וכיו"ב הבחנות שנדחו על ידי בית המשפט העליון.¹⁰

לצד כך, הותרה בעת הזו בצריך עיון השאלה האם החסינות השיפוטית משתרעת גם על מקרים שבהם ממלא התפקיד השיפוטי פעל בזדון תוך שימוש לרעה בסמכות.¹¹ הנחיות ביחס למקרים שבהם יש חשש שהמעשה עולה כדי פעולה בזדון תוך שימוש לרעה בסמכות – בסעיף 27 להנחיה זו.

הנחיות כלליות

9. לנוכח האמור, הוגשה תביעת נזיקין נגד ממלא תפקיד שיפוטי או נגד המדינה בגין מעשה של ממלא תפקיד שיפוטי במילוי תפקידו השיפוטי,¹² תוגש על ידי הפרקליטות, בתיאום עם הגורם המטפל בלשכה המשפטית של הנהלת בתי המשפט, או מגוף אחר לפי העניין, בקשה לדחיית התביעה על הסף מכוח סעיף 8 לפקודת הנזיקין.

10. מאחר שהחסינות השיפוטית היא מהותית, יש להעלות את טענת החסינות השיפוטית בין אם התביעה הוגשה נגד ממלא התפקיד השיפוטי, ובין אם הוגשה נגד המדינה בגין מעשה המיוחס לו.

11. לנוכח תכליות החסינות השיפוטית, יש להעלות את טענת החסינות כטענה מקדמית המחייבת בירור והכרעה ללא דיחוי, וזאת במסגרת בקשה עצמאית לדחיה על הסף, ולא כטענה שניתן להותיר את ההכרעה בה לתום שלב הראיות בתובענה.¹³

ב. ממלא תפקיד שיפוטי

12. סעיף 8 לפקודת הנזיקין חל על כל נושא משרה שיפוטית וממלא תפקיד שיפוטי, לרבות שופטים ורשמים (לרבות רשמים בכירים) בהם דן חוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: "חוק בתי המשפט"); רשמי ההוצאה לפועל (בהקשר זה ראו גם פרק ה' להנחיה זו); דיינים בבתי דין הפועלים מכוח חוק כגון דייני בית הדין לעבודה (חוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969) כמו גם רשמי בית הדין לעבודה; דייני בתי הדין הדתיים כגון בתי הדין הרבניים (חוק שיפוט בתי הדין הרבניים (נישואין וגירושין),

¹⁰ שם, בפסקאות 19-18 ו-23 לפסק דינו של השופט מזוז.

¹¹ שם, פסקה 23 לפסק דינו של השופט מזוז; פסקה 4 לפסק דינה של השופטת וילנר; ע"א 10015/17 רוח נ' מדינת ישראל, בפסקה 12 (פורסם בנבו, 10.10.2018).

¹² לשאלה האם מדובר ב"ממלא תפקיד שיפוטי" ראו פרק ב'. מקרים שבהם יש חשש שהמעשה עולה כדי פעולה בזדון תוך שימוש לרעה בסמכות – ראו סעיף 27. מקרים שבהם עולה שאלה האם הם במסגרת "תפקידו השיפוטי" – ראו סעיף 28.

¹³ ראו בהקשר זה גם בעניין **עלי אדם**, לעיל ה"ש 1, בפסקה 8 לפסק דינו של השופט מזוז, וכן ראו הדברים בפסקה 26 לפסק דינו.

התשי"ג-1953), בתי הדין הדרוזים (חוק בתי הדין הדתיים הדרוזיים, תשכ"ג-1962) ובתי הדין השרעיים (חוק הקאדים, תשכ"א-1961); ועוד.¹⁴

13. בכל מקרה אחר שמתעוררת ביחס אליו שאלה אם מדובר במי שהוא בגדר "ממלא תפקיד שיפוטי" שחלה בעניינו החסינות אם לאו - העמדה בעניין טעונה אישור המשנה לפרקליט המדינה (עניינים אזרחיים) ותיאום עם מנהל המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה ועם היועץ המשפטי של הגוף הרלוונטי.

יצוין כי השאלה האם מדובר בממלא תפקיד שיפוטי עשויה להתעורר גם ביחס לממלא תפקיד "מעין שיפוטי". כידוע, קיים קושי לתת הגדרה ממצה למושג "גוף מעין שיפוטי", משום שקיימים גופים רבים בעלי תכונות מעורבות – מנהליות ושיפוטיות. השאלה מה טיבו של גוף הפועל לפי חוק - האם שיפוטי, מעין שיפוטי או מנהלי - היא שאלה שבמידה, והיא תלויה בתכלית החוק, בהגדרת תפקידיו וסמכויותיו של הגוף הנדון ובמכלול נסיבות העניין.¹⁵

העמדה ביחס לשאלת קיומה של חסינות שיפוטית במקרים אלו תוכרע בכל מקרה לגופו, והיא טעונה אישור המשנה לפרקליט המדינה (עניינים אזרחיים) ותיאום עם מנהל המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה ועם היועץ המשפטי של הגוף הרלוונטי, כאמור.

14. במסגרת ההכרעה האם מדובר במי שהוא ממלא תפקיד שיפוטי לצורך החסינות השיפוטית - לרבות ככל שמדובר בממלא תפקיד "מעין שיפוטי" - יש לבחון האם מדובר בהכרעה בסכסוך בין שני בעלי דין, וזאת במסגרת הליך דמוי משפט, אשר כתוצאה לוואי לו עשוי להיגרם נזק;¹⁶ יש לבחון את התקיימות תכליות החסינות השיפוטית וקיומה של הצדקה עניינית להחיל החסינות השיפוטית במקרה הנדון, שמשמעה העדר אחריות הן של מבצע הפעולה והן של המדינה; וכן יש לבחון מאפיינים רלוונטים שונים של הגוף המדובר, בכלל זה את דרך ההשגה על החלטותיו והערכאה בפניה ניתן להשיג עליהן.¹⁷

15. יש לשים לב כי גם אם ממלא תפקיד אינו זכאי לחסינות השיפוטית, עשויה לחול עליו חסינות עובדי ציבור הקבועה בסעיף 7א לפקודת הנזיקין, המעניקה חסינות דיונית לעובד, אשר מותירה על כנה את האפשרות לתבוע את המדינה בנזיקין (הנחיות ביחס לחסינות עובדי ציבור קבועות בהנחיית פרקליט המדינה 16.5 בדבר: "אחריות שילוחית של המדינה וחסינות עובדי ציבור בנזיקין").

¹⁴ כך למשל דייני בית הדין לביקורת משמורת של שוהים שלא כדין שהוקם לפי סעיף 13א לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 – עניין **עלי אדם**, לעיל ה"ש 1; חברי ועדת השחרורים הפועלת מכוח חוק שחרור על תנאי ממאסר, התשס"א-2001 – ראו ע"א 2394/18 **פלונים נ' משטרת ישראל**, פסקאות 20-23 לפסק דינו של השופט שטיין (פורסם בנבו, 10.4.2019), ועוד.

¹⁵ ראו בג"ץ 1661/05 **המועצה האזורית חוף עזה נ' כנסת ישראל**, בפסקה 166 (פורסם בנבו, 9.6.2005).

¹⁶ ראו בעניין זה ע"א 324/82 **עיריית בני ברק נ' רוטברד** בפסקה 2 לפסק דינו של השופט (כתוארו דאז) ברק, פ"ד מה(4) 102 (1991), שם נדחתה טענה לפיה יש להחיל חסינות שיפוטית על ועדה מקומית לתכנון ולבניה. וראו שם, גם בפסקה 5(ג) לפסק דינו של השופט בן יאיר.

¹⁷ להחלת חסינות שיפוטית על גוף "מעין שיפוטי", ראו למשל **עניין פלונים**, לעיל ה"ש 14, פסקאות 20-23 לפסק דינו של השופט שטיין, המחיל חסינות שיפוטית על ועדת השחרורים מכוח חוק שחרור על תנאי, התשס"א-2001.

ג. אופן הטיפול בתביעה

16. הוגשה תביעת נזיקין נגד ממלא תפקיד שיפוטי, בגין מעשה שנעשה במילוי תפקידו השיפוטי, או נגד המדינה בנוגע למעשה כאמור, תייצג הפרקליטות את ממלא התפקיד השיפוטי ואת המדינה בפני בית המשפט.

ייצוג ממלא התפקיד השיפוטי על ידי הפרקליטות, יעשה בכפוף לכך שניתנה לכך הרשאתו בכתב של ממלא התפקיד השיפוטי. ההרשאה תימסר על ידי ממלא התפקיד השיפוטי ללשכה המשפטית של הנהלת בתי המשפט, או של גוף אחר, לפי העניין.

ייצוג ממלא התפקיד השיפוטי על ידי הפרקליטות, נעשה מכוח סמכותו של היועץ המשפטי לממשלה לפי סעיף 2 לפקודת סדרי הדין (התייצבות היועץ המשפטי לממשלה).

17. הומצאה לפרקליטות המחוז תביעה נגד ממלא תפקיד שיפוטי, או נגד המדינה בגין מעשה שנעשה על ידי ממלא תפקיד שיפוטי, יעדכן בכך פרקליט המחוז את המשנה לפרקליט המדינה (עניינים אזרחיים), וכן את מנהל המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה.

18. תביעות נגד ממלא תפקיד שיפוטי, בגין מעשה במילוי תפקידו השיפוטי או נגד המדינה בנוגע למעשה כאמור, יטופלו ככלל על ידי פרקליט ולא על ידי מתמחה, וזאת במעורבותו ופיקוחו של פרקליט המחוז או פרקליט בכיר מטעמו.

19. מקרים המעוררים רגישות מיוחדת יטופלו בהנחיית המשנה לפרקליט המדינה (עניינים אזרחיים) ובתיאום עם מנהל המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה.

20. תביעה נגד ממלא תפקיד שיפוטי בגין מעשה שנעשה במילוי תפקידו השיפוטי, או נגד המדינה בגין מעשה כאמור, תטופל בתיאום עם היועץ המשפטי של הנהלת בתי המשפט, או מקבילו בגוף הרלוונטי לפי העניין.

21. במידת האפשר רצוי שלא יהיה קשר ישיר בין הפרקליט המטפל לבין ממלא התפקיד השיפוטי שמעשיו מהווים מושא התביעה, וזאת בין שממלא התפקיד השיפוטי נתבע אישית ובין אם לאו. ככלל, רצוי שהקשר ביניהם ינוהל באמצעות היועץ המשפטי להנהלת בתי המשפט. לפיכך, כתב התביעה יועבר לשופט ולנשיא בית המשפט בו מכהן השופט, באמצעות הנהלת בתי המשפט (ואם עסקינן בגוף אחר – מקביליהם הרלוונטיים). יחד עם זאת, אם להערכת הפרקליט המטפל לשם הטיפול בתיק נדרש קשר ישיר עם ממלא התפקיד השיפוטי לצורך עניין מסוים או בכלל, יפנה בעניין לפרקליט המחוז, ויבקש אישורו לכך. פרקליט המחוז יוכל לאשר כאמור לאחר שיקיים התייעצות עם היועץ המשפטי של הנהלת בתי המשפט (ואם עסקינן בגוף אחר – מקבילו הרלוונטי), והכל בהתאם למכלול נסיבות העניין.

ד. הטיפול בתביעה – מקום הדיון

22. סעיף 24 לחוק בתי המשפט קובע כי "שופט שהוא בעל דין בהליך אזרחי, יקבע נשיא בית המשפט העליון את בית המשפט אשר ידון בהליך". יסודו של הסעיף בחשיבות השמירה על מראית פני הצדק.¹⁸

בהתאם לנהלי הנהלת בתי המשפט, במקרה שבו התביעה הוגשה נגד **ממלא תפקיד שיפוטי** שסעיף 24 לחוק בתי המשפט חל עליו,¹⁹ בין אם התביעה הוגשה נגד ממלא התפקיד השיפוטי בלבד ובין אם התביעה הוגשה גם נגד ממלא התפקיד השיפוטי וגם נגד המדינה - שולח נשיא בית המשפט שבו הוגשה התביעה בקשה אל נשיא בית המשפט העליון לשם קביעת בית המשפט הראוי לבירור ההליך.

פרקליט המחוז או פרקליט מטעמו, יוודאו עם הלשכה המשפטית של הנהלת בתי המשפט הגשת בקשה לפי סעיף 24 לחוק בתי המשפט כאמור, וזאת מיד בסמוך לאחר המצאת כתב התביעה לפרקליטות. אם מתקיימות נסיבות מיוחדות המעוררות קושי כי הבקשה תוגש על ידי נשיא בית המשפט בו הוגשה התביעה כאמור, תוגש בקשה על ידי המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה, בתיאום עם הלשכה המשפטית של הנהלת בתי המשפט ועם פרקליט המחוז שבמחוזו הוגשה תביעה כאמור.

עם מתן החלטה לפי סעיף 24 לחוק בתי המשפט, וככל שהתביעה מועברת למחוז אחר, יעדכן פרקליט המחוז שממחוזו הועברה התביעה, את פרקליט המחוז שלמחוזו הועברה התביעה, ויעביר התביעה לטיפולו.

23. הוגשה תביעה נגד **המדינה** בגין מעשה של ממלא תפקיד שיפוטי עליו חל סעיף 24 לחוק בתי המשפט, במחוז שבו הוא מכהן (בלא שהתביעה הוגשה גם נגד ממלא התפקיד השיפוטי עצמו), ככלל, ומטעמים של מראית פני הצדק, יש להגיש לבית המשפט העליון בקשה להעברת מקום הדיון מכוח **סעיף 78** לחוק בתי המשפט. כך ככלל יש לנהוג גם בכל מקרה אחר שבו עולה חשש לפגיעה במראית פני הצדק, ושאינו בא בגדר סעיף 24 לחוק בתי המשפט כמפורט לעיל.

הבקשה להעברת מקום הדיון תוגש על ידי המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה, בתיאום עם הלשכה המשפטית של הנהלת בתי המשפט. הבקשה תוגש בהקדם האפשרי בסמוך לאחר המצאת התביעה לפרקליטות. פרקליט המחוז שבמחוזו הוגשה תביעה כאמור, יפנה ללא דיחוי למנהל המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה תוך עדכון הלשכה המשפטית של הנהלת בתי המשפט, לצורך הגשת הבקשה להעברת מקום דיון.

¹⁸ ראו למשל בש"א 5705/00 **יעקב נ' פיטוסי** (פורסם בנבו, 7.9.2000).

¹⁹ פרק א' לחוק בתי המשפט, שסעיף 24 לחוק הוא חלק ממנו, דן בשופטים של בית המשפט העליון, בתי המשפט המחוזיים ובתי משפט השלום; סעיף 24 לחוק בתי המשפט חל גם על רשמים בכירים כאמור בסעיף 84א(א)(2) לחוק בתי המשפט ובשינויים המחויבים גם על שופט בבית הדין לעבודה מכוח סעיף 8(ב) לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969; לאור הרציונל של הסעיף נראה כי יש מקום להחילו גם ביחס לרשמים בבתי המשפט עליהם חל חוק בתי המשפט ובבית הדין לעבודה.

אם בבקשה מתבקשת העברת התביעה למחוז ספציפי, הבקשה תוגש בתיאום עם פרקליט המחוז אליו מתבקשת העברת התביעה.

24. יש להימנע במידת האפשר ממצב בלתי רצוי שבו הפרקליט המטפל יהיה מפרקליטות מחוז המייצגת או שצפויה לייצג את המדינה בפני ממלא התפקיד השיפוטי שהתביעה נוגעת אליו (בין אם ממלא התפקיד השיפוטי הוא צד להליך באופן אישי ובין אם התביעה הוגשה נגד המדינה). ככלל, העברת מקום הדיון תהווה מענה הולם גם לעניין המחוז שיטפל בתביעה.

ה. חסינות רשמי ההוצאה לפועל

25. סעיף 8 לפקודת הנזיקין חל באופן מפורש גם על רשמי ההוצאה לפועל – ראו סעיף 73א לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967 (להלן: "חוק ההוצאה לפועל") הקובע כי: "מבלי לגרוע מהוראת סעיף 8 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], לא תוגש נגד רשם ההוצאה לפועל תובענה על עוולה שעשה במילוי תפקידו". כן ראו עניין **רוה**,²⁰ הדן בעניין זה. בהתאם, הנחיה זו, כאמור גם בסעיף 12 לעיל, חלה גם על רשמי ההוצאה לפועל.

26. יצויין כי עולה לעתים טענה על ידי תובע כי יש להבחין בין פעולות שיפוטיות של רשם ההוצאה לפועל לבין פעולות מנהליות של רשם ההוצאה לפועל. לעמדת המדינה, אין מקום להבחנה שכזו בעניין שאלת החסינות השיפוטית.²¹ מכל מקום, אם עולה בתביעה טענה בעניין זה, התיק יטופל בתיאום עם היועץ המשפטי של רשות האכיפה והגבייה, ובתיאום עם מנהל המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה.

ו. הטיפול בתביעה - מקרים מיוחדים

27. מעשה שלשיטת המדינה מעלה חשש כי נעשה בזדון תוך שימוש לרעה בסמכות. כאמור, החסינות השיפוטית חלה גם אם מדובר ב"רשלנות רבתי" או "רשלנות בוטה מאוד" וכיו"ב, כפי שנפסק על ידי בית המשפט העליון.²² לצד כך, השאלה האם החסינות השיפוטית חלה גם על מעשים שנעשו על ידי ממלא תפקיד שיפוטי בזדון, תוך שימוש לרעה בסמכות, נותרה כאמור בעת הזו בצריך עיון.²³

אם **לשיטת המדינה** עולה חשש כי מדובר במעשה אשר עשוי לעלות כדי מעשה בזדון, שנעשה על ידי ממלא תפקיד שיפוטי תוך שימוש לרעה בסמכות, יש לעדכן בכך, על דעת פרקליט המחוז, את המשנה לפרקליט המדינה (עניינים אזרחיים), אשר יעדכן בעניין את

²⁰ עניין **רוה**, לעיל ה"ש 11, בפסקה 9.

²¹ בעניין **רוה**, לעיל ה"ש 11, בפסקה 10 בית המשפט העליון ציין כי אין הוא נדרש להבחנה בין פעולה שיפוטית לבין פעולה מנהלית של רשם ההוצאה לפועל שנטענה בפניו, משלא יכולה להיות מחלוקת כי הפעולה הנדונה שם – תיאור נכס במסגרת הליכי מימוש משכנתא – היא במסגרת התפקיד השיפוטי. הוסף ונפסק שם, בפסקה 13, כי: "סופו של דבר, כי לרשם ההוצאה לפועל עומדת חסינות מהותית על כל פעולה שבמסגרת תפקידו".

²² ראו ה"ש 10 לעיל.

²³ ראו ה"ש 11 לעיל.

היועץ המשפטי לממשלה ואת פרקליט המדינה ויבקש אישורם לעמדת המדינה, ככל שמדובר בשופט או דיין או בבעל תפקיד רגיש אחר. אופן הטיפול בתביעה והעמדה, לרבות ביחס לקיומה של חסינות שיפוטית ובשאלת הייצוג, אם ממלא התפקיד השיפוטי נתבע אישית, טעונים אישור המשנה לפרקליט המדינה (עניינים אזרחיים), ותיאום עם מנהל המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה ועם היועץ המשפטי של הנהלת בתי המשפט, או מקבילו בגוף הרלוונטי.

28. גבולות פעולה "במילוי התפקיד השיפוטי". החסינות השיפוטית חלה כאמור ביחס למעשה שנעשה "במילוי תפקידו השיפוטי" של ממלא התפקיד השיפוטי.

אם **לשיטת המדינה** מתעוררת שאלה אם המעשה הנדון נעשה על ידי ממלא התפקיד השיפוטי במסגרת "מילוי התפקיד השיפוטי",²⁴ יש לעדכן בכך, על דעת פרקליט המחוז, את המשנה לפרקליט המדינה (עניינים אזרחיים). אופן הטיפול בתביעה והעמדה, לרבות ביחס לקיומה של חסינות שיפוטית ובשאלת הייצוג, אם ממלא התפקיד השיפוטי נתבע אישית, טעונים אישור המשנה לפרקליט המדינה (עניינים אזרחיים) ותיאום עם מנהל המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה ועם היועץ המשפטי של הנהלת בתי המשפט, או מקבילו בגוף הרלוונטי.

²⁴ ראו בהקשר זה גם בעניין **עלי אדם**, לעיל ה"ש 1, בפסקה 23 לפסק דינו של השופט מזוז.